

Vaasan ikäystävällisyyden vuosiraportti 2023

6.3.2024

Kukin vastuutaho on jatkanut ikäystävällisten toimenpiteiden toteuttamista edelleen vuonna 2023.

Asuminen ja esteettömyys

Uuden senioriasumisen rakentamista Vaasaan on edistetty aktiivisesti, sillä tarve on suuri, mutta rakennusalan ahdingon ja ARA-rahoituksen heikennysten vuoksi lippulaivahankkeemme, eli Ravi-laaksoon suunniteltu hyvinvointikortteli, on odottavassa tilassa. Yksi tontti luovutettiin pienimuotoisemmalle ikäihmisten yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen rakennushankkeelle vuoden 2023 lopussa.

Kaupunki on luonut asumisen ennakkoinnin verkkosivun, josta löytyy tietoa muun muassa paikallisista senioriasumisen kohteista, ikäihmisten palveluista sekä hyviä vinkkejä ikääntymiseen varautumisesta asumisen osalta. Vaasan kaupunki osallistuu Tampereen yliopiston vetämään tulevaisuuden senioriasumisen kehittämisen- ja tutkimushankkeeseen 2023–2025. Hankkeesta odotetaan hyviä toimintamalleja senioriasumisen kehittämiseen.

Vaasan kaupunki on perustanut uuden asumisneuvontapalvelun, joka on menestynyt erittäin hyvin. Asiakkaita on vuositasolla noin 250–300. Asumisneuvojat auttavat kaikkia asumisneuvonnan tarpeessa olevia vaasalaisia tai paikkakunnalle muuttavia. Monen asiakkaan tilanne on hyvin haastava johtuen esim. asunnottomuudesta, vuokraveloista tai häättötilanteesta. Asumisneuvojat tulevat jatkossa panostamaan lisää seniori-ikäisten neuvontaan yhteistyössä Pohjanmaan hyvinvointialueen, vanhusneuvoston ja muiden tahojen kanssa.

Vaasan kaupunki avusti kahden hissien rakentamista kahteen hissittömään vuokrataloon vuonna 2023. Kaupunki myöntää myös esteettömyysavustusta, jota taloyhtiöt ovat hakeneet yhä aktiivisemmin. Kaupunki korotti esteettömyysavustuksen enimmäismäärää vuonna 2023. Esteettömyysavustusta voidaan lisäksi myöntää yhdistyksille, yhteisöille ja pienille yrityksille, joiden toimipaikka on Vaasa. Kaupunki tekee jatkuvasti asuinympäristöjen esteettömyyskorjauksia perustuen mm. kaupunginosien laajoihin esteettömyyskartoituksiin, joiden perusteella on rakennettu mittava paikatietoaineisto, joka sisältää suuren määrän korjausta vaativia kohtia.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenne Liftin uudistukset on tehty pääosin vuonna 2022, mm. uudet linjat ja bussipysäkkien infotaulut. Bussiliput ovat Suomen edullisimmat. Kaikki bussit ovat matalalattiaisia, nyt myös Sepänkylän linja 6, ja senioripaikat löytyvät ovien läheisyydestä. 2023 on parannettu bussiaikataulujen reittikuvaukset, lisätty vuoro Vähästäkyröstä Isoonkyröön ja Mustasaareen on avattu uusi palvelupiste. Bussien aikatauluhaasteisiin puututaan tulevissa aikatauluissa.

Palvelubussien toiminnan tehostamiseksi ja kyytien saatavuuden lisäämiseksi on selvitetty välityskeskuksen käyttöönottoa. Bussien asiakasmäärällä palvelu ei kuitenkaan olisi kustannustehokas. Palvelun käyttöön ottamiseksi tarvittaisiin isommat esim. hyvinvointialueen kokoiset matkatilauksivirrat. Keskusteluita aiheesta käydään hyvinvointialueen kanssa. Kuskien lounastauot on porrastettu, jotta kuljetukset onnistuvat myös lounasaikaan.

Liikunta ja kulttuuri

Ikäihmisille suunnattuja soveltavan liikunnan ryhmiä järjestetään paljon, noin puolet on maksuttomia ja kaikki edullisia. Suurin osa ryhmistä on lähellä keskustaa, mutta ryhmiä on myös eri kaupunginosissa. Ryhmiä on lisätty kysynnän mukaan esim. Palosaaren uudehkoon kuntosaliin. Soveltavan liikunnan kävijämäärät kaksinkertaistuivat edelliseen vuoteen verrattuna. Kysyntää kaupungin ryhmiin on entistä enemmän hyvinvointialueen supistaessa omia kuntoutuspalveluitaan. Kaupunki toteutti hienon ulkokuntosalin Onkilahdenpuistoon, jossa järjestettiin kesällä myös ohjausta laitteiden käyttöön.

Kulttuurisen vanhustyön ryhmätoimintaa on jatkettu aiempien vuosien tapaan, ja myös uusia toimintamalleja mietitään. Ikäihmisten kulttuurisen työn verkoston toimintaa ja festivaalitoimintaa on jatkettu sekä kaupungin isompien kulttuuritapahtumien ohjelmaa on viety myös palvelutaloihin. Erityisesti kulttuurikaveritoimintaa on kehitetty ja Kaikukortin jakajia on saatu lisää mm. ikäihmisten sosiaalityö. Kulttuurinen vanhustyö on ollut osittain välivaiheessa mm. kulttuurikummi ja taiteilija kotona -toiminnan osalta, kun yhteistyö hyvinvointialueen kanssa rakentuu uudelleen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vaasassa osallistuttiin mm. Ruokaviraston valtakunnalliseen kampanjaan ikääntyneiden hyvästä ravitsemuksesta sekä järjestettiin tilaisuuksia hyvistä elintavoista ja liikuntapalveluista, joihin myös hyvinvointialue osallistui. Paikalliset yhdistykset jatkavat ja kehittävät toimintaansa ja kaupunki tukee yhdistyksiä avustuksin ja tiloin. Työllistämispalvelut järjestävät ja kehittävät myös palkittua vanhustyön avustajatoimintaa sekä helppari-toimintaa, joissa mm. tuetun työllistämisen keinoin houkutellaan työttömiä vanhustyön pariin. Samalla edistetään kotihoidon asiakkaiden ja Vuorikodin asukkaiden toimintakykyä ja hyvinvointia ulkoilemalla, seurustelemalla, järjestämällä mielekästä toimintaa ja auttamalla arjen asioissa.

Digituki

Vaasassa tarjolla olevan digituen löydettävyyttä on parannettu. Voittoa tavoittelemattomien toimijoiden digituki on kerätty verkkosivuille ja paperiesitteisiin. Vaasassa on monta mahdollisuutta saada digitukea, eri toimipisteissä, etäyhteyksin ja myös kotiin tarvittaessa. Erityisesti kirjaston digitalkkari on suosittu ikäihmisten keskuudessa.

Vanhusneuvoston osallistuminen

Vanhusneuvosto on käynyt keskusteluja eri viranhaltijoiden kanssa, saanut tietoa erityisesti kaavoitushankkeista, järjestänyt yhteistyössä hyvinvointiyksikön kanssa ikäihmisten kuulemistilaisuuden ikäihmisten hyvinvoinnista sekä ottanut kantaa hyvinvointisuunnitelmaan – näkemykset myös otettiin huomioon. Vanhusneuvosto on tehnyt aloitteita myös hyvinvointialueelle ja neuvostoa on kuultu. Neuvoston ehdotuksia on otettu huomioon mm. tiedotuksen osalta, toimintoja on esitelty Kotikäynti-lehdessä ja paperiesitteitä on laadittu ikäihmisille mm. palveluopas, esitteet seniorineuvolasta ja hyvistä elintavoista.

Sosiaali- ja terveystalvet

Sosiaali- ja terveystalvet seurataan kunnan ja hyvinvointialueen rajapintatyön muodossa sekä kaupungin vanhusneuvoston edustajan kautta hyvinvointialueen vanhusneuvostossa. Hyvinvointialueen toimenpiteitä ikäystävällisyyden edistämiseksi ovat olleet mm. seniorilinjan ja seniorineuvolan toiminnan aloittaminen, ikäihmisten palveluoppaan ja paperiesitteiden laatiminen sekä tiedotus OnniTV:stä.

Ikäystävällisyyden seuranta

Vaasan ikäystävällisyyttä seurataan ja siitä raportoidaan vuodesta 2024 alkaen osana kaupungin hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2023–2027 ikäihmisten osuutta. Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi ja ikäystävällisyyden toimenpideohjelma 2020–2025 on edelleen voimassa, ja sitä seurataan ja siitä raportoidaan siltä osin, kun toimenpiteet poikkeavat hyvinvointisuunnitelmasta ja vastuuyksikkö on säilynyt Vaasan kaupungilla eikä siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveystalvet-uudistuksen myötä. Hyvinvointisuunnitelman ja ikäystävällisyyden toimenpiteitä edistetään ja seurataan jatkossa ikäihmisten työryhmässä.

Raportin ovat laatineet koordinaattori Senni Korhonen ja asuntopäällikkö Jonas Nylén.

